

Linxuit

Linx+

DRIEMAANDELIJKS MAGAZINE VAN LINX+
DECEMBER 2024

**BEWOGEN
FOTOGRAFEN
2024
ZIE PAGINA 16**

**Vrouwen van
de migratie**

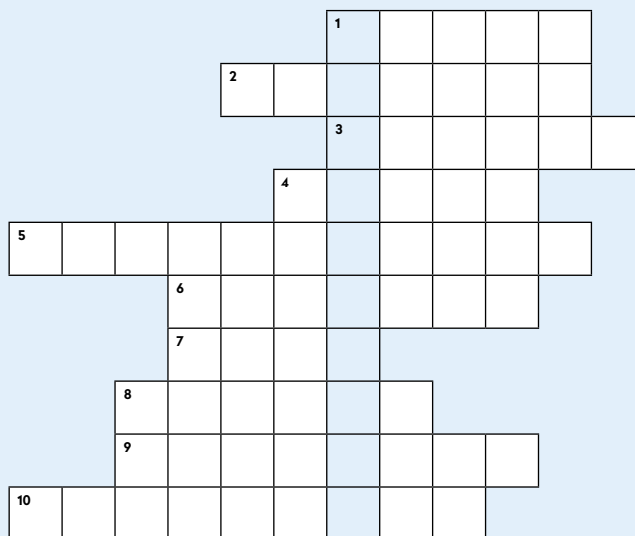
**Interview:
Anuna De Wever**

KRUISWOORD

LINXUIT LEZEN LOONT! Alle antwoorden vind je in deze Linxuit. Stuur het woord dat we zoeken voor 1 maart 2025 naar info@linxplus.be of Linx+, Hoogstraat 42, 1000 Brussel. Vermeld duidelijk je naam en adres. Onder alle juiste inzendingen verloten we een exemplaar van het boek 'Laten we eerlijk zijn' (zie p. 12-14). Succes!

WINNAAR VORIG KRUISWOORD "Volkshuizen" was het woord dat we zochten. Roland Mylle uit Harelbeke is de gelukkige winnaar van het boek 'Scheepsherstellers tijdens WOII'. Veel leesplezier!

1. Winnaar Bewogen Fotografen (voornaam)
2. Omstreden EU-agentschap dat de buitengrenzen bewaakt
3. Stad waar we gaan wandelen op 25 oktober
4. Voorzitter van Linx Oudenburg (voornaam)
5. Spreker op Paul Verbraekenlezing (familienaam)
6. Vorm van neurodivergentie
7. Stof om brood na te maken
8. Centrale gast op Dag van de Sociale Fotografie (voornaam)
9. Riffijnen
10. Vakantiecentrum in Nieuwpoort

COLOFON

Driemaandelijks magazine van Linx+ vzw.
2024 • jaargang 4 • nummer 4

Linxuit is gratis voor vrijwilligers van Linx+. Andere geïnteresseerden kunnen zich abonneren voor 10 euro per jaar op BE79 8777 9643 0233.

Medewerkers en contact

Linx+, Hoogstraat 42, 1000 Brussel
tel. 02 289 01 80

info@linxplus.be, www.linxplus.be

beryl.vervoet@linxplus.be

dries.vandevelde@linxplus.be

els.rits@linxplus.be

kevin.deblock@linxplus.be

marc.spruyt@linxplus.be

sandra.temmerman@linxplus.be

Verantwoordelijke uitgever

Caroline Copers,
Hoogstraat 42, 1000 Brussel

Omslag

© Mandy Molenbroek,
winnaar Bewogen Fotografen 2024.

Linx+ in jouw regio

Antwerpen / Mechelen+Kempen
stien.verbelen@linxplus.be

Limburg
carla.verdingh@linxplus.be

Oost-Vlaanderen
hendrik.braet@linxplus.be,
sabrina.meijs@linxplus.be

Vlaams-Brabant
wim.lahou@linxplus.be

West-Vlaanderen
fabienne.girolami@linxplus.be

Coördinatie en eindredactie: Marc Spruyt
Opmaak: Rudi De Rechter

 www.linxplus.be

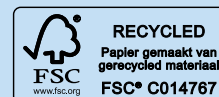
 www.linxplus.be/nieuwsbrief

 www.facebook.com/linxplus

 www.instagram.com/linxplus

Disclaimer Linx+ streeft ernaar om op een wettelijke en correcte manier om te gaan met jouw persoonsgegevens. Wij doen er alles aan om je privacy te waarborgen en gaan daarom zorgvuldig om met de gegevens die we verzamelen over jouw persoon. Je ontvangt dit magazine als abonnee uit ons adresbestand. Indien je dit in de toekomst niet meer wenst, kan je ons hiervan schriftelijk op de hoogte stellen via info@linxplus.be of Linx+ tav Els Rits, Hoogstraat 42, 1000 Brussel.

Druk Graphius / gedrukt op Circle offset (milieuvriendelijk en 100% gerecycleerd) papier

UIT PAS

 Vlaanderen
verbeelding werkt

SANDRA ZEGT

Onderweg naar een bruisend jaar

December 2024. Er is alweer een jaar voorbij dat nog maar net halweg lijkt te zijn. 'Time flies when you're having fun,' wordt weleens gezegd. Als ik terugblik, moet ik toegeven dat het een boeiend en fijn jaar was, los van een paar moeilijke momenten.

In de afgelopen maanden werkten we naarstig aan de voorbereiding van het beleidsplan 2026-2030. Een intense maar ook heel boeiende oefening, want hoewel het soms absurd aanvoelde om nu al in te calculeren hoe we pensioengerechtigde collega's in 2028 en 2030 gaan vervangen, terwijl die vandaag nog volop bruisen van goesting, was het ook een leerrijk proces. Het laat ons toe om te kijken wat er vandaag goed loopt, hoe we nog verder kunnen reiken met de goede praktijken die er al zijn en waar we nog op moeten inzetten om al onze plannen waar te maken en een verschil te maken in de samenleving.

Zoals ook verder in dit nummer te lezen is, blijven we dit samen met onze lokale vrijwilligersgroepen doen, blijven we inzetten op het zichtbaar maken van maatschappelijke kwesties en geven we een stem aan wie zich minder gehoord voelt.

In 2025 zetten we daarom met Linx+ in op het thema 'Mobili-tijd of Mobili-strijd?' Hoe we ons verplaatsen, hoe we onze pendeltijd en onderweg zijn ervaren, welke obstakels we daarin tegenkomen... Dit alles heeft impact op hoe we kunnen participeren aan de samenleving.

En terwijl we hier reikhalzend uitkijken naar de kerstvakantie maken we alvast plannen voor volgend jaar.

In het voorjaar organiseren we opnieuw een **Maak-het-mee-dag**. We nodigen alle vrijwilligers en Linx+ fans uit om in gesprek te gaan met elkaar, inspiratie op te doen voor eigen activiteiten en samenwerkingen aan te gaan... In de namiddag voorzien we opnieuw een cultureel programma. De datum en de locatie maken we binnenkort bekend.

Wat we wel al weten is dat we met onze **Linx+dag** neerstrijken in Lamot in Mechelen. Noteer alvast zaterdag 20 september 2025 in je agenda.

In 2025 houden we de vaart erin. Samen maken we het verschil.

Sandra

Sandra Temmerman, coördinator Linx+

Gratis activiteiten voor Linx+ afdelingen in 2025

Al onze afdelingen bieden we in 2025 een gratis wandeling of een gratis gegidst museumbezoek aan. Wij reserveren en betalen de gids, jij zorgt voor de groep.

In totaal selecteerden we 28 wandelingen en 21 musea, verspreid over heel het land. Van Brik Boom tot de Boelwerf in Temse – en heel veel daartussen! Veraf of dichtbij, aan jou de keuze, maar interessant wordt het altijd!

Linx+afdelingen kunnen één maal per jaar gebruik maken van dit aanbod tussen 1 januari en 31 december 2025. Bezorg ons minstens één maand op voorhand je aanvraag. Je

activiteit moeten openstaan voor iedereen. Je mag een deelnameprijs vragen; je activiteit moet dus niet gratis zijn. Je kondigt deze activiteit aan via de Linx+ website. Je kan bij ons gratis een flyer laten ontwerpen voor deze activiteit. Voer promotie buiten je gebruikelijke kring en herkenbaar als Linx+ afdeling.

➔ Meer info op www.linxplus.be/inspiratiegids

1 Linx+ Hasselt nodigde op donderdag 12 september Dominique Willaert uit voor een bespreking van zijn boek 'Niet alles maar veel begint bij luisteren'. De deelnemers hingen aan zijn lippen. Voor het schrijven van zijn boek voerde Dominique tientallen gesprekken met inwoners van de Denderstreek met de bedoeling de oorsprong van hun ongenoegen te achterhalen.

2 Linx+ 't Virveld stak op dinsdag 22 oktober de handen in de klei voor een creatieve en ontspannende workshop keramiek bij Lutum Ceramics in Dilsen. In het keramiekatelier van Katrien leerden ze dat je zelfs zonder ervaring een prachtig resultaat boekt. Gezellig, grappig en supertof vonden de deelnemers het.

3 Bij Linx+ De Brug Roeselare kwamen op 25 oktober twee medewerkers van Solidaris langs om anderhalf uur uitleg te geven over twee belangrijke onderdelen van betaalbare zorg: sociale voordelen en tegemoetkomingen, en ergotherapeutisch advies en begeleiding. Het was een zeer interessante namiddag met veel interactie. Naar goede gewoonte werd nadien nog samen genoten van een lekker gebakje.

4 De Antwerpse afdelingen Linx+ E. Anseele en Linx+ Misyna trokken op zaterdag 26 oktober naar het statige kasteel Wissekerke in het pittoreske Bazel (Kruibeke). Ze leerden er de geschiedenis van het kasteel kennen die teruggaat tot de 13de eeuw. Sinds 1989 is het kasteel eigendom van de gemeente Kruibe-

ke, die het zorgvuldig liet restaureren. Na het bezoek genoten ze van het jaarlijks etentje in een gezellige bistro.

5 Een heuse hutsepot is altijd een goed excuus om samen te komen, weten ze bij Linx+ De Brug Ronse. Zo kwamen liefst 96 lekkerbekken opdagen op zondag 3 november in het gezellige feestpaleis in Gent. Een goede gelegenheid voor leden en sympathisanten om elkaar terug te zien en hun buikje rond te eten. Want wat is er fijner dan gezellig en lekker eten?!

6 Linx+ LKc (Diepenbeek) nam op maandag 4 november een kijkje achter de schermen van paardenkliniek Equitom in Lummen. Een uniek en fascinerend verhaal van een man met een ongeziene passie voor paarden. Het begon allemaal met een kleine loods in het bos en groeide uit tot één van de meest innovatieve paardenklinieken ter wereld met klanten uit 70 landen die afzakken naar deze 'kliniek van de laatste hoop', zoals de bijnaam luidt.

7 Linx+ Eeklo organiseerde voor het tweede jaar op rij een lokale fotowedstrijd. Op 11 november vond de prijsuitreiking plaats en kon gedurende een week de expo bezocht worden. Thema dit jaar was 'Eeklo mens en product'.

8 Linx+ Viva la Vida organiseerde op zaterdag 16 november een gegidste fietstocht langs Struikelstenen in Brugge. De deelnemers kregen uitleg over wie de mensen achter de namen op de struikelstenen waren. Gids Karl Duc is trekker van de Brugse struikelstenenwerkgroep, waarvan ook Barbara Roose (voorzitter Linx+ Viva la Vida) deel uitmaakt. Barbara vindt het relevant en belangrijk om dit bijzonder duister luik van onze geschiedenis onder de aandacht te blijven brengen.

9 Linx+ Oudenburg organiseerde van 22 tot 24 november een grote tentoonstelling over de eerste

humanitaire operatie 1964 in Congo, in samenwerking met NSB Groepering W.E.R.O. Liefst 600 bezoekers kwamen een kijkje nemen of namen deel aan luistermomenten van ex-militairen. Ook een 100-tal leerlingen brachten een schoolbezoek. (Lees meer hierover op p.6.)

10 Linx+ Beukenootje en Linx+ Tif-fany gooiden op zondag 24 november hun deuren open in Ronse. Niet alleen de kunstwerkjes maar ook hun makers – glaskunstenaars en tekenaars – konden er bewonderd worden. De afdeling hoopt hiermee net als vorig jaar nieuwe deelnemers te vinden voor de wekelijkse workshops en regelmatige uitstappen.

OPROEP Wil jij jouw activiteit in de volgende Linxuit zien verschijnen? Bezorg dan een kort verslag én foto van je evenement aan je regionale afdelingsondersteuner. Vermeld zeker wat, waar en wanneer. Vertel ook iets over hoe het verliep en of de deelnemers tevreden waren. Op die manier inspireer je andere afdelingen en zet je je eigen afdeling in de kijker!

→ Zoek je tips om activiteiten te organiseren, of wil je weten hoe je geld in het bakje van jouw afdelingskas kan krijgen? Bezoek dan onze inspiratiegids op www.linxplus.be/inspiratiegids.

WIST JE DAT... je als Linx+ afdeling voortaan zelf je activiteiten kan aankondigen op onze website? Zo maak je extra reclame! Surf naar www.linxplus.be/aankondigen en vul alle gegevens in. Hulp nodig hierbij? Contacteer dan je regionale afdelingsondersteuner. Enkel activiteiten die openstaan voor een breed publiek en herkenbaar zijn als Linx+ activiteit worden opgenomen.

7

AFDELINGSPRAKTIJK IN DE KIJKER

Het verhaal achter een geslaagde tentoonstelling

Zoals je in ons afdelingsnieuws op de pagina's hiervoor kon lezen, haalde Linx+ Oudenburg onlangs grote ogen. Met een zeer succesvolle tentoonstelling over de evacuatie van Belgen in 1964 in Congo wisten ze liefst zeshonderd nieuwsgierigen te lokken en dat op één weekend in november. Hoe pakten ze dat aan? Samen met Willy Ballière, voorzitter van Linx+ Oudenburg, zochten we naar antwoorden.

Hoe werd de promotie aangepakt?

De promotie voor het evenement begon al in augustus en werd vanuit een duidelijke structuur gecombineerd met een flexibele aanpak. Sociale media speelden een belangrijke rol: we deelden het evenement in lokale Facebookgroepen zoals 'Je bent van Oudenburg als...' en groepen van oud-strijders. Ook mond-tot-mondreclame was essentieel. Daarnaast verspreidden we folders, onder meer via het programmaboekje van de plaatselijke rommelmarkt.

Verder wisten we een artikel met foto te plaatsen in de regionale krant van West-Vlaanderen. Hoewel een samenwerking met Radio 2 niet lukte, kwam de regionale tv-zender Focus-WTV wel langs om verslag uit te brengen vlak voor de opening van de tentoonstelling. Deze mix van kanalen zorgde ervoor dat we een breed publiek bereikten.

De les? Blijven proberen, netwerken benutten en niet bang zijn om door te zetten.

Financiële uitdagingen en oplossingen

Het project viel samen met de sperperiode voor de lokale verkiezingen, wat sponsoring bemoeilijkte. Daardoor moesten we creatief zijn in het vinden van financiering. We dienden aanvragen in bij de cultuurraad en kregen subsidies, waaronder één specifiek voor activiteiten die Oudenburg buiten de stadsmuren op de kaart zetten. Dit zorgde ervoor dat we het evenement konden realiseren, ondanks de beperkte middelen.

Hoe trok het evenement zoveel bezoekers?

Een van de hoogtepunten van de tentoonstelling was het delen van persoonlijke verhalen. Oud-militairen vertelden over hun ervaringen, zowel de mooie als de moeilijke momenten. Deze persoonlijke getuigenissen raakten het publiek en maakten de geschiedenis tastbaar.

Daarnaast werd een educatief luik toegevoegd voor kinderen en lagere scholen. Speciaal op hen afgestemde uitleg bood een unieke kans om deze donkere periode in de geschiedenis te leren begrijpen. Het evenement

was niet alleen een tentoonstelling, maar ook een plek van herinnering en verbinding.

Samenwerking met andere organisaties

De samenwerking met partners zoals de stad Oudenburg, de oud-strijdersvereniging W.E.R.O. en Linx+ Oudenburg verliep over het algemeen goed. Verschillende visies en achtergronden zorgden soms voor discussies, maar die droegen bij aan een breder perspectief en een eerlijk beeld van de geschiedenis.

Er waren veel vergaderingen nodig om alles in goede banen te leiden. Ondanks de gevoeligheid van het thema bleef het doel helder: erkenning geven aan deze periode en de lessen ervan doorgeven. Kritiek werd niet uit de weg gegaan, maar juist ingezet om de waarheid te waarborgen en te zorgen dat deze fouten niet worden herhaald.

Conclusie

Het evenement in Oudenburg toonde hoe cultuur, geschiedenis en samenwerking kunnen samenkomen om een gemeenschap te verbinden. Door persoonlijke verhalen centraal te stellen en een breed publiek te betrekken, is het een krachtig voorbeeld van wat sociaal-cultureel werk kan bereiken.

→ Kevin De Block

Luc Matthys (Linx+ Brugge S)

Luc Matthys is voorzitter van Linx+ Brugge S en kent het klappen van de zweep. Zijn wens: nog meer mensen bereiken.

Over vrijwilligerswerk

Luc Mattys: "In 1984 werd ik lid van de afdeling Brugge B, toen nog onder de naam Culturele Centrale, gelinkt aan BBTk Brugge. Geleidelijk aan rolde ik in het gewestelijk bestuur. Toen ik in 2006 met brugpensioen ging, werd mijn vrijwilligerswerk actiever, eerst als voorzitter van de West-Vlaamse scheidsrechterscommissie, sinds 2020 als voorzitter van de Linx+ afdeling Brugge S."

Je eerste activiteit

"Dat was een infostand van Brugge B op een jaarbeurs over reizen. We waren de enige rode organisatie, maar dat viel wel in goede aarde. Wij stellen ons open naar iedereen."

Waarom engagement bij Linx+?

"Ik ben via het ABVV bij Linx+ terecht gekomen. Een van mijn drijfveren is rechtvaardigheid en gelijkheid. Ik heb het erg moeilijk met onrecht-

vaardigheid en ik strijd mee naar een warme samenleving. Dit zowel syndicaal als via culturele activiteiten. Mensen bijvoorbeeld informeren via voordrachten over armoede behoort hier toe.

Ik wil samen met Linx+ en andere linkse progressieve organisaties een tegenfront vormen: samen sterk. Cultuur is een belangrijk onderdeel hiervan. Links en progressief is voor velen nog een 'doodzonde', maar ik vind van niet. Ik vind dat je je ook als linkerzijde moet kunnen organiseren. Naar cultuur toe moeten we ook meer kansen grijpen. Zo hebben we syndicaal gezien tussen de senioren en jongeren een goed gesprek gehad. Misschien kunnen we dit doortrekken naar cultuur?

De Linx+expo over de strijd voor het algemeen stemrecht hebben we naar Brugge gehaald en die heeft heel veel lof ontvangen. Wel jammer dat we er niet in slaagden scholen of

nieuw publiek tot bij de tentoonstelling te krijgen. Wij staan open voor iedereen met Linx+ Brugge S. Alleen is het niet makkelijk om nieuwe mensen te bereiken. We hebben nochtans heel wat activiteiten aan democratische prijzen. Lezingen of debatten bieden we soms gratis aan."

Waar word jij gelukkig van?

"Ik ben blij als we in Brugge een activiteit of actie organiseren en dat zowel mensen van Linx+, S-Plus als Vooruit aanwezig zijn. Je bent visueel zichtbaar en je bent omringd door gelijkgezinden. Waar ik nog gelukkig van word: Ik ben onlangs naar Festival Dranouter gegaan om Wannes Cappelle te zien. Het optreden was fantastisch. Wannes Cappelle, maar ook Kommil Foo zingen protestsongs en daar word ik gelukkig van. Dan heb ik het gevoel dat er nog mensen zijn die cultureel verkondigen wat ik ook denk."

Tips voor andere afdelingen?

"Organiseren en werken. Het wordt ons niet in de schoot geworpen. Blijven in de goede zaak geloven. Open staan voor andere culturen en mensen. En samenwerken: in regio Brugge hebben we met de andere Linx+ afdelingen een goede samenwerking en verstandhouding. We komen maandelijks samen en houden elkaar zo op de hoogte van elkanders activiteiten."

→ Fabienne Girolami

Foto van de daguitstap naar Ronse en Gent op 4 juli 2024.
Een tevreden Luc staat helemaal rechts met een rode trui aan.

"Blijven in de goede zaak geloven. Open staan voor andere culturen en mensen."

Luc

Bakkerijmuseum Veurne

Gelegen aan een druk kruispunt en behorend tot de kleinere musea, bewijst het Bakkerijmuseum in Veurne dat compact niet minder indrukwekkend hoeft te zijn. Dit museum, met zijn warme en uitnodigende sfeer, is een pareltje dat nieuwsgierigheid weet te prikkelen. Klein maar fijn.

Een smakelijke ontdekking

Via de nieuwsbrief van het museum ontdekte ik dat er deelnemers gezocht werden voor een gegidste rondleiding door een gids in opleiding. De positieve verhalen die ik al gehoord had over het vernieuwde museum – de heropening dateert van 2023 – maakten me extra nieuwsgierig. Dit leek me de ideale gelegenheid om het museum zelf te ervaren.

Onderweg stelde ik mezelf de vraag: “Kan je echt zoveel over brood vertellen dat het een museum vult?” Het antwoord, zoals bleek, is een volmondige “ja”. Tijdens het eerste deel van de rondleiding namen we een kijkje in het leven van een traditionele bakker. Van de bakkerij en de opslagruimte tot zelfs de slaapkamer: elk aspect van het bakkersbestaan werd belicht. Het dagelijkse leven van de kleine warme bakker – bakken, slapen, eten, en dat in een eindeloze herhaling – bood weinig ruimte voor vrije tijd.

De gids koppelde dit persoonlijke verhaal aan bredere historische veranderingen. Zo speelde de vakbond een belangrijke rol in de verbetering van arbeidsomstandigheden: vanaf 1965 kregen bakkers eindelijk een wekelijkse rustdag. Een tastbare herinnering aan hoe de ambachtelijke stiel ook een verhaal van sociale strijd is.

Op de eerste verdieping ontdek je de oorsprong van de uitdrukking ‘broodnodig’. Hier wordt het bredere verhaal van het bakkersambacht verteld door de rol van brood in onze samenleving, vroeger en nu te belichten. Onder het motto ‘samen sterk’ bundelden bakkers hun krachten om weerstand te bieden aan de opkomst van broodfabrieken, all-in-one thuispakketjes en supermarktbakkerijen. Deze samenwerking leidde tot de oprichting van politieke coöperaties, waar de keuze van bakker niet alleen je politieke voorkeur weerspiegelde,

maar ook druk uitoefende op het beleid. Zo vonden veranderingen zoals de wekelijkse zondagsrust en het jaarlijks verlof hun weg naar de samenleving.

Horen, zien en proeven

Tijdens mijn bezoek keek ik voortdurend mijn ogen uit, vooral naar de indrukwekkende collectie (niet-eetbare) broden en gebakjes. Deze kunstwerken, zorgvuldig vervaardigd uit vilt, zijn ware staaltjes vakmanschap. Het museum is bovendien interactief opgezet: naast de tastbare objecten zijn er een kortfilm en audioteksten die het verhaal van de bakkersgeschiedenis verdiepen.

Natuurlijk kon ik niet naar huis gaan zonder in het Museumcafé te proeven van een typisch Veurnes gebak. Daar kregen mijn ogen ook nog

eens de kost met zicht op de mini-bakkerij in het café, waar het ambacht letterlijk in de kijker wordt gezet.

Het Bakkerijmuseum is meer dan een ode aan het bakkersvak. Het brengt het verhaal van de mensen achter het ambacht, hoe ze zich verenigen en de plaats die dit alles inneemt in onze samenleving. Een unieke mix van leerrijk, interactief en gezellig – absoluut een aanrader!

Zelf op stap naar het Bakkerijmuseum?

Het museum heeft een uitgebreid aanbod aan groepsbezoeken: van rondleiding met gids tot bakworkshop voor jong en oud. Vanaf 15 deelnemers geldt het groepstarief, met maximum 25 deelnemers per gids. Je betaalt dan 6 euro per persoon + 60 euro voor de gids. Dit geleid bezoek kan je ook combineren met een ambachtelijke bakdemonstratie met, uiteraard, een heerlijke degustatie.

Het museum is toegankelijk voor iedereen. Het beschikt over een lift en hellingen voor mindervaliden. De locatie is echter minder vlot bereikbaar met het openbaar vervoer. Vanaf station Veurne is het 1,5 km (ongeveer 25 minuten wandelen) naar het museum. Je kan ook een bus nemen naar de halte ‘Veurne Ziekenhuis’, op slechts 5 minuten lopen van de ingang.

→ **Adres:** Bakkerijmuseum Veurne, leperse Steenweg 137, 8630 Veurne, bakkerijmuseum@veurne.be tel. 058 31 38 97 www.bakkerijmuseum.be.

TIP Check op de website de agenda voor ‘Brood op de plank’, een dag waarop je vers brood kan kopen in het Museumcafé. Smakelijk!

→ Fabienne Girolami

Wandelingen 2025

Wandel ook in 2025 mee door onze sociale geschiedenis en ontdek hoe die jouw dagelijks leven nog steeds beïnvloedt.

We zorgen opnieuw voor heel wat nieuwe wandelingen, soms in steden die we niet eerder aandeden of met een andere invulling, in alle Vlaamse provincies, Brussel en Wallonië. De inhoud blijft volgens het vertrouwde recept, luchtig en leerzaam tegelijk. Elke wandeling duurt 2 à 3

uur. Meewandelen kan voor 10 euro per deelnemer of 2 euro met het UiTPAS-kansentariaf. Inschrijven via www.linxplus.be. Wees er snel bij, want de wandelingen geraken snel volzet. (Voor sommige gegidste museumbezoeken of daguitstappen ligt de prijs hoger.)

Mobiliteit is ons jaarthema. Want stilstaan of vooruitgaan is een kwestie die ons allen aanbelangt. Mobiliteit nemen we mee in heel onze werking, letterlijk én figuurlijk. Ook via onze wandelingen dragen we ons steentje bij, vanuit een historische én actuele bril. Wandelingen met mobiliteit als thema herken je aan het M-logo.

Dit is het jaarprogramma voor 2025 (let op: we gaan soms op andere dagen dan een zaterdag op stap)

dinsdag	28 januari	Westerlo – DAF achter de schermen
zaterdag	8 februari	(o.v.) Roeselare – VDL busbouw achter de schermen
zondag	16 februari	Brussel – Design Museum: Expo Vrouwelijke ontwerpers in België
zaterdag	22 februari	Diest
zondag	2 maart	Brussel – mobiliteitswandeling
zaterdag	15 maart	Antwerpen – de stationswijk
zaterdag	29 maart	Tongeren
zaterdag	12 april	Borgerhout – Toer den Bougie
zondag	13 april	Leuven – de Bloednacht
zaterdag	26 april	Gent – de rode wandeling
zaterdag	17 mei	Antwerpen – queerwandeling
zaterdag	24 mei	Brugge – mobiliteitswandeling
zaterdag	14 juni	Zaventem-centrum – mobiliteitswandeling
zondag	15 juni	Leopoldsburg – Liberation Garden
zaterdag	28 juni	Gent – verzetswandeling
zaterdag	5 juli	Louvain-La-Neuve
vrijdag	11 juli	Brussel – MIVB achter de schermen
zaterdag	9 augustus	Charleroi
dinsdag	19 augustus	(o.v.) Waaslandhaven
zondag	7 september	Blankenberge
zondag	14 september	Antwerpen – cinemawandeling
zaterdag	20 september	Mechelen – Linx+dag (programma volgt later)
zondag	19 oktober	Antwerpen – armoedewandeling
zaterdag	25 oktober	Bilzen
zaterdag	8 november	Kortrijk – textielwandeling
zaterdag	22 november	Leuven-Vaartkom – mobiliteitswandeling
zaterdag	6 december	Brussel – Tour & Taxis

Wandeling in de kijker: strijd voor stemrecht

In april herdenken we in twee steden in Vlaanderen de doden die vielen in de strijd voor het algemeen stemrecht. Op **zaterdag 12 april 2025** herdenken we de vijf slachtoffers van 16 april 1893 in Borgerhout tijdens de **Toer den Bougie**. De dag nadien, **zondag 13 april**

2025, herinneren we in Leuven de zes doden van 16 april 1902 tijdens de **Bloednachtwandeling**.

➔ Meer details over deze en andere wandelingen vind je binnenkort op www.linxplus.be. **Maak het mee!**

Rust, trots en verbinding: wat makers ons leren

Met het project 'Stiel, wij zijn de makers' ging Linx+ de voorbije jaren op zoek naar de mens als maker. We onderzochten of maken ons fierder, sterker en gelukkiger maakt. Over die kernvraag bevroegen we 50 makers. Wat valt daaruit te leren?

In een tijd waarin alles te koop is en machines meer en meer de menselijke factor uit het productieproces overnemen, zien we ook een tegenovergestelde beweging: zeg maar een echte makerstrend. Naast de overal uit de grond schietende repair cafés duiken ook her en der maakplekken op. In Brussel zag ik recent nog een winkel waar ze je helpen om je fiets zelf te herstellen. Het lijkt wel een behoefte om de dingen, letterlijk en figuurlijk, in handen te nemen, of in handen te houden.

Heel nieuw is die trend overigens niet. Een hele traditie linkse denkers is ervan overtuigd dat mensen altijd al lustige makers waren. Het is de aard van het beestje en overstijgt iedere noodzaak om te overleven. Wars van eenvoudigere werkwijzen. Want moeilijk gaat ook.

Waarom maken makers?

Maar waarom? Waarom maken als je kan kopen? Dat is toch inefficiënt? En waarom niet gewoon luieren? Toen we met Linx+ enkele jaren geleden aan ons project 'Stiel: Wij zijn de makers' begonnen, hadden we bepaalde ideeën. Dat maken kan zorgen voor een gevoel van fierheid en geluk. Of sterker nog: mensen een identiteit verleent. Mensen verbindt. Of je net tijd geeft voor jezelf.

Die vernieuwde populariteit van zelf maken komt niet uit de lucht vallen. Er is wel degelijk een maatschappelijke oorzaak. Zie de vele verontrustende berichten over de slopende dagelijkse ratrace, over de vele burn-outs en langdurig zieken. Lichaam en geest strompen af tussen hersteltijd, loonarbeid en onbetaalde zorgarbeid. We zijn allemaal moe en hebben het allemaal druk. Sociale media verbrokkelt onze aandacht, op zich, voor elkaar en jezelf. Ook handarbeid wordt door de kenniseconomie lager ingeschat.

Maken als vrijblijvende activiteit biedt een uitweg, geeft betekenis. Het biedt rust, geluk en focus. Het wisselt digitale deconnectie in voor authentieke connectie. En dan praten we enkel nog maar over het potentieel van het maakproces.

De 50 van STIEL

Dat was dus wat we dachten toen we aan ons project Stiel begonnen. Maar klopt het ook? Of namen we gewoon onze wensen voor werkelijkheid? Dus trokken we op onderzoek. We traiden ons in interviewtechnieken. Vijftig diepte-interviews met gepassioneerde makers moesten ons meer inzicht verschaffen. Wie zijn ze, wat doen ze, wat drijft hen? Jammersgewijs trokken we op pad.

We vroegen naar wat er gemaakt werd, hoe en waarom. We peilden of dat in groep of alleen gebeurde. We polsten of maken in de vrije tijd erg verschilt van maken op het werk. Alle interviews verwerkten we tot kleine of grotere portretten.

Welke parallellen zagen we in de antwoorden van de bevraagden het sterkst opduiken? 30 mensen zien hun stiel als een uitlaatklep; 16 ervaren het als een rustgevende manier om de drukte van de dag achter zich te laten; 15 betrekken maatschappelijk engagement op hun maakprocessen; 19 zien een belangrijke rol weggelegd voor experiment, om zichzelf uit te dagen.

Sommige van deze bevindingen verbinden we aan onze verwachtingen. Het idee van uitlaatklep en rust bijvoorbeeld linken we via mentaal welzijn aan geluk; maatschappelijk engagement aan verbinding; experimenteren of zichzelf uitdagen aan fierheid en identiteit.

Hier hoort een kanttekening bij. Het Linx+ team is geen gediplomeerde groep onderzoekers met ervaring in het verwerken van data; ook al waren de data hier al bij al beperkt. Het

“Mijn emoties zijn de brandstof voor mijn kunst: tijdens mijn moeilijkste momenten heb ik de beste schilderijen gemaakt.”

Asia

risico bestond dat onze interviewers vanuit hun gedrevenheid mensen woorden in de mond legden of suggestieve vragen stelden. Maar als we ons strikt houden aan wat de makers letterlijk zegden, dan werd identiteit 11 keer ter sprake gebracht; geluk en voldoening 9 en 11 keer; verbinding ook 11 keer.

Wat te concluderen?

Bij de start van ons onderzoek was onze hypothese dat maken gelukkiger, sterker en fierder maakt. We stelden vast dat voor de meerderheid van de vijftig ondervraagde makers hun stiel een uitlaatklep is en rustgevend is. Het maakt het hoofd leeg. Maken biedt de mogelijkheid om even uit de eindeloze verwachtingen van de kenniseconomie te ontsnappen. De nood aan een pauze van de economische

“Ik deel mijn werk ook graag uit aan vrienden, dat is mijn liefdestaal. Zo geef ik iedereen een stukje Dayana.”

Dayana

mogelijkheid om zich met anderen te verbinden. In repair cafés, in hobbyclubs, op evenementen en wekelijkse samenkomsten ontmoeten mensen elkaar. Ze kunnen er hun kennis en passie met gelijkgestemden delen. Deze ontmoetingen vergroten het sociaal kapitaal van mensen. Hun netwerk verbreedt en daarmee de uitwisseling van kennis. Daarnaast maakt het mensen blij om hun producten te kunnen delen. Ook dit heeft een positieve invloed op de (mentale) gezondheid.

Uit onze interviews kunnen we dus concluderen dat maken mensen wel degelijk gelukkiger, sterker en fierder maakt.

What's next?

Onze zoektocht loopt nog even verder. Nu we weten wat het effect is van maken in de vrije tijd, willen we dat graag vergelijken met die andere sfeer waarin maken voorkomt: de professionele. Is maken voor een loon en binnen de werkcontext anders dan in de vrije tijd, en waarom? Dat onderzoeken we met een nieuwe reeks interviews met professionals.

Met het nieuwe beleidsplan in het achterhoofd denkt Linx+ alvast op de lange termijn. Nu we weten dat mensen baat hebben bij maken, is het een kwestie van maken toegankelijker te maken. Dat kan op veel manieren: je kan maken promoten, bijvoorbeeld via sociale media; je kan platformen oprichten waar makers elkaar kunnen vinden; je kan workshops organiseren; je kan strijden voor meer tijd en ruimte om te maken, je kan je kritisch opstellen naar vormen van verslavend gemaakte ontspanning die maken in de weg staan... Wij maken alvast onze plannen om dit waar te maken! Binnenkort dus meer.

→ Dries Van de Velde

➤ Meer info: www.linxplus.be/stiel

ratrace is groot en deze vertraging draagt bij aan hun geluksgevoel. Voor enkelen werkt het zelfs therapeutisch.

Dit alles wijst dus op de positieve invloed die maken heeft op mentale gezondheid. Naast het rustgevende as-

pect van een stiel geven mensen aan dat zij zich fierder en onafhankelijker voelen door het maken. Creëren geeft voldoening en zelfvertrouwen.

De impact daarvan reikt verder dan het individu. Maken geeft mensen de

“Samen maken is zoveel fijner. Je kan mensen samenbrengen op een positieve manier. Dan ontdek je hoeveel je kunt leren van elkaar.”

Myriam

“De vakbond kan een cruciale rol spelen in de klimaatstrijd als ze terug meer revolutionair durft zijn”

Begin 2019 schudde Anuna De Wever het land wakker met de actie ‘spijbelen voor het klimaat’. Geïnspireerd door de wereldwijde bewegingen School Strikes 4 Climate en Fridays for Future kwamen uiteindelijk liefst 30.000 scholieren op straat in Brussel. Wat begon als een lokale actie groeide al snel uit tot een mondiale golf van klimaatprotesten, waarbij miljoenen mensen zich aansloten in de strijd tegen de opwarming van de aarde.

Anuna tijdens een betoging van Youth4Climate in Antwerpen in 2019.
Foto: Stien Verbelen

In het boek ‘Laten we eerlijk zijn’ gaat Anuna helemaal terug naar die beginperiode, de harde leerschool en wat zijn visie nu is (Anuna is sterk bezig met genderidentiteit. Op de vraag welke voornaamwoorden we dienden te hanteren, werd er gevraagd ‘hij/hem’ te gebruiken. In de Linxuit van maart 2024 verscheen er een uitgebreid artikel over Gender en Seksualiteit, nvdr). Alle redenen voor een gesprek dus waarin Anuna de kritiek niet schuwt, maar ook de grondstof levert voor een gefundeerd debat voorbij de dagjespolitiek.

Je hebt een boek geschreven over de coming of age in je strijd voor het klimaat. Hoe voelde het om tijdens

het schrijven terug te kijken op je leerproces?

Anuna De Wever Van der Heyden: “Dat was voor een stuk erg confronterend, omdat ik helemaal terug moest gaan in mijn herinneringen naar de beginperiode van mijn strijd. Ik ben hiervoor in gesprek gegaan met veel mensen die er toen bij waren over hoe het toen was. Op het moment zelf voelde het als een speedtrain. Ik ging gewoon heel de tijd maar door en heb zoveel gedaan wat ik kon, maar ik heb te weinig ruimte gehad om echt stil te staan bij wat ik aan het doen was. Nu heb ik de tijd genomen om na te denken en mijzelf de vraag te stellen ‘waar was ik eigenlijk mee bezig?’

Ik kreeg het gevoel dat ik veel dingen niet goed genoeg had aangepakt,

dat ik niet diep genoeg ben gegaan. Ik besepte ook dat ik in mijn kennis rond het klimaat veel blinde vlekken had. Ik ben ook veel te snel in een soort van leiderspositie geduwd waar ik geen ervaring mee had. Daardoor heb ik veel strategieën of kennis rond hoe je een beweging opbouwt niet kunnen meenemen, maar gewoon aan den lijve moeten ondervinden. En daar maak je fouten in. De titel van mijn boek, ‘Laten we eerlijk zijn’, gaat voor een groot stuk over mezelf. Dat proces was een individueel proces van mij, maar ik zie dat heel veel jonge activisten hetzelfde ervaren. Daarom wilde ik dat ook opschrijven. Ik heb het allemaal erg intens beleefd en heb er een vrij goede analyse over kunnen maken. Dat is iets dat we moeten kunnen delen met elkaar.”

Je stelt in jouw boek dat de democratie op dit moment een rookgordijn is en dus niet echt bestaat. Hoe kijk je dan naar de verkiezingen en het stemrecht? Bij de gemeenteraadsverkiezingen is de opkomstplicht afgeschaft. We hebben gemerkt dat er zeer weinig mensen zijn gaan stemmen.

Anuna: “Mensen hebben niet meer het gevoel dat het iets uitmaakt of ze wel of niet gaan stemmen. Is een democratie om de vijf jaar één keer gaan stemmen? Nee, sowieso niet. Is dat proces al democratisch? Nee, ook niet. Je hebt bijvoorbeeld veel mensen zonder papieren of gedetineerden die geen stemrecht hebben. Nochtans zijn heel wat beslissingen die worden gemaakt door politici enorm ingrijpend en worden mensen daarbij totaal niet geraadpleegd. Dus dat gebeurt gewoon, zonder dat er ook maar iets aan veranderd kan worden.

Een onderliggende dimensie is corporate capture (wanneer bedrijven op redelijk agressieve manier hun sterke invloed willen uitoefenen op beleidsmakers, nvdr). Dat zien we bijvoorbeeld in de wapenindustrie. De

grootste wapenbedrijven zijn ook die lobbyisten die in het Europees Parlement beslissen welke handelsakkoorden er worden gemaakt. Dat zijn ook de lobbyisten die gelinkt zijn aan de fossiele industrie en beslissen welke contracten er met welke landen worden gemaakt om mineralen, olie en gas te ontginnen. Er zijn duizenden lobbyisten, alleen al in Brussel, van de meest schadelijke industrieën. Aan de andere kant daarvan heb je dan een handvol NGO's en een paar middenveldorganisaties, die zo nu en dan een meeting hebben met een politicus.

“De invloed van bedrijven in de politiek moet worden ingeperkt tot nul”

Anuna

Dus de illusie dat wij als burgers... (fel) Kijk, er zijn miljoenen mensen over de hele wereld op straat gekomen om te betogen tegen de genocide in Gaza en er verandert niets. Integendeel, het gaat nog door, elke dag opnieuw. En wij kunnen daar niets aan doen... Want zolang de NAVO en de VS met de steun van Europa honderd procent Israël blijven steunen, gebeurt er gewoon niks. Hetzelfde met het klimaatbeleid. De Green Deal is gewoon een hoax. (zucht) Er zijn zoveel mensen in opstand gekomen, maar er verandert niets. Er is een hele industrie die teveel macht heeft en alles bepaalt. Een van de belangrijkste dingen die nu moet gebeuren, is de invloed van bedrijven compleet inperken. Tot nul. Bedrijven mogen geen macht hebben over politieke zaken. Dat zouden de samenleving, middenveldorganisaties en bewegingen moeten hebben. Nu is dat totaal omgekeerd. We hebben veel meer democratie nodig, maar op dit moment doen we alsof we in een democratie leven, maar dat is gewoon niet zo.

Ik denk dat er voor veel concrete beslissingen burgerraden (Een burgerraad is een groep mensen die door loting uit de algemene bevolking

wordt geselecteerd om te beraadslagen over belangrijke openbare kwesties om invloed uit te oefenen, nvdr) moeten worden georganiseerd, waar mensen meningen kunnen vormen en een debat kunnen hebben. Nu is er namelijk geen publiek debat.”

Denk je dat de linkse partijen onbewust de rechtse partijen versterken met hun discours?

Anuna: “Absoluut, extreemrechts wordt genormaliseerd. Links daarentegen zou echt een revolutionaire tegenkanting moeten zijn tegen de kapitalistische groei-economie die al meer dan vijfhonderd jaar rust op uitbuiting en kolonisatie. Bedrijven hebben nu alle macht overgenomen, waardoor de politiek nog amper iets te zeggen heeft en zich bezighoudt met details in de kantlijn. Als het dan gaat over progressieve partijen, ben ik heel vaak teleurgesteld. Dat revolutionaire is eruit. Ze proberen gewoon de scherpe kantjes van het kapitalisme af te vijlen. Ze zeggen dat de rechten van de werknemers belangrijk zijn, dat er iets moet gedaan worden aan het milieu, gendergelijkheid en racisme, maar ze vertalen dat in ‘We zullen nog eens op straat komen’. Eigenlijk zouden ze ervoor moeten kiezen om echt een diepere systeemkritiek en analyse te omarmen in plaats van dit economisch systeem. De manier waarop we dingen produceren en consumeren in deze maatschappij is niet democratisch. Daarom heeft kapitaal prioriteit en kiest waar er geïnvesteerd wordt en wat de prioriteiten zijn in de samenleving.

Mensen zien mij echt als een radicale communist en soms zelfs als een terrorist sinds mijn boek uit is. Ik krijg veel meer tegenkanting. En dat enkel omdat ik een erg kritische blik heb op dit systeem. Ik vind wat ik zeg gewoon links. Dit economisch systeem werkt niet en we moeten dat op een andere manier doen. Eigenlijk weet ik niet meer wat links is in België of in Europa. Sommige linkse partijen – de Duitse Groenen en socialisten, Labour van Starmer in de UK – in Europa hebben de genocide op de Palestijnen omarmd. Dus als dat links is, ben ik niet meer links.

Daarnaast hebben we Frontex (omstreden agentschap dat in opdracht van de EU-landen de Europese buitengrenzen controleert, nvdr) toegelaten op Belgisch grondgebied. Het is compleet genormaliseerd dat ze ‘concentratiekampen’ – wat zij dan ‘gesloten detentiecentra’ noemen – willen bouwen in Kosovo om vluchtelingen in op te sluiten. Dat zijn van die debatten waar linkse partijen aan meedoen en zeggen ‘Ah ja, maar geen kinderen opsluiten’... Dat is dus echt rommelen in de marge, ik vind dat teleurstellend.

We zijn allemaal zagezegd ambitieus rond het klimaat, maar er is niks revolutionair aan. Iedereen wil dat de bomen blijven staan (rolt met de ogen), maar eigenlijk gaat het over die machtsdynamiek. Helaas is dat iets dat links niet meer aankaart.”

“De klimaatstrijd gaat niet enkel over bomen planten”

Anuna

Hoe zie je de rol van de vakbonden in de klimaatstrijd?

Anuna: “De vakbond is ontstaan uit iets revolutionairs en ze zijn in bijna elke revolutie doorheen de recente geschiedenis de dragende kracht geweest achter verzet. Dus ik vind de rol van de vakbond enorm belangrijk, al denk ik dat ze dat revolutionaire karakter gedeeltelijk moeten terugvinden. Ze moeten opnieuw keihard vechten tegen het kapitalistische systeem. En niet, zoals te veel progressieve krachten nu doen, rommelen in de marge en cao's onderhandelen.

Er is nu een patroon waarin de multinationals domineren. De vakbonden hebben een cruciale rol om zich daar tegen uit te spreken of dat zelfs aan te vechten. Anderzijds zijn ze ook een buffer tussen de werkgevers en de werkende klasse. De arbeidersklasse is ook niet tevreden met dit huidige systeem, dat zie je aan de piketten en op de betogingen. Helaas

hebben ze zelf te weinig invloed, omdat ze zo onderdrukt worden door de grote bedrijven. Dat voelen de vakbonden ook, kijk maar naar hoe het er nu aan toegaat bij Audi, of in de gehele auto-industrie. De onderhandelingen nu gaan heel vaak over 'hoe kunnen we ervoor zorgen dat we de werknemers in de beste omstandigheden naar huis sturen', terwijl er nood is aan een meer revolutionair karakter en een diepe systeemkritiek. We zijn de competitieve race van de auto-industrie aan het verliezen met China. Dat land heeft veel meer geïnvesteerd in bijvoorbeeld groene energie dan wij. Het is noodzakelijk dat wij die energietransitie beginnen inzetten en onze industrieën, fabrieken en werknemers kunnen daarin ook mee evolueren. Nu normaliseren we het feit dat multinationals zoveel macht hebben over de meerderheid van de mensen. En dat is in essentie gewoon de klassenstrijd."

Hoe wil jij iedereen meekrijgen in je verhaal? Heel wat mensen hebben het minder breed en hebben daarvoor minder de mentale de ruimte om hiermee bezig te zijn.

Anuna: "We zitten in een systeem dat ons onderdrukt en verdeelt en zitten daardoor allemaal in survival modus. De meeste mensen hebben veel financiële stress omdat ze op het einde van de maand amper rondkomen. Dat is heel intentioneel het idee van dit systeem. Eigenlijk is daardoor heel dat klimaatverhaal ook enorm elitair. Wie heeft er inderdaad de mentale capaciteit om na te denken over de toekomst als je het einde van de maand niet kunt halen? Er zou een collectief bewustzijn moeten ontstaan over het klimaat, maar bijna niemand heeft daar genoeg bandbreedte voor. Dat is een gigantische uitdaging. Ik kan dat als individu niet oplossen. Dat is iets waar de bewegingen zich veel beter over moeten informeren en meer mee moeten bezig zijn."

Toen ik bijvoorbeeld meedeed met de Delhaize stakingen en mij daar ook over heb uitgesproken, kreeg ik vanuit de klimaatbeweging de vraag wat de link was met het klimaatver-

WIN een exemplaar van het boek 'Laten we eerlijk zijn' van Anuna De Wever Van der Heyden met ons kruiswoord op p.2.

"We zijn zo geïndividualiseerd in onze eigen miserie"

Anuna

haal. Dus ook binnen progressieve bewegingen heb je veel mensen die daar niet mee bezig zijn. Iedereen zit in zijn eigen bubbel. Ik ben ervan overtuigd dat een vakbond daar een doorslaggevende rol in kan spelen. Maar dat betekent ook dat ze in hun discours radicaler en meer revolutionair moeten zijn om dat collectieve bewustzijn op een behapbare manier uit te dragen. Heel veel van de debatten die we nu voeren zijn heel intellectueel en filosofisch, maar gewoon niet concreet genoeg. Het heeft bij mij ook lang geduurd om alles concreet te begrijpen en behapbaar te maken voor mezelf.

Dit is een gigantische uitdaging en ook een van de grootste redenen waarom links zo faalt. In het uitdragen van een visie moet al eerst voor een groot stuk de woede zitten over hoe ongelijk dit systeem is. Rechts zegt dat dit systeem ongelijk is en komt dan met veel valse oplossingen aandragen, waar mensen wél in mee-gaan. Maar dat is tenminste omdat ze een visie hebben van hoe het dan vol-

gens hen moet. Een visie die in mijn ogen fascistisch is en waar ik absoluut tegen ben. Maar het is een visie waar mensen een soort leiderschap in herkennen. En bij links zie je dat niet meer."

Word je daar soms moedeloos van?

Anuna: "Jawel, want dat is supermoeilijk. Veel activisten zeggen ook dat we moeten samenwerken. Als we bijvoorbeeld een bedrijf willen bezetten, dan moeten we samenwerken met de werknemers van dat bedrijf. We moeten die allianties aangaan, maar we moeten beseffen wat we van hen vragen. Wie heeft die ruimte? Mensen worden gewoon ontslagen als ze zich teveel verzetten of zich te hard durven uitspreken. Er is geen sociaal vangnet meer. We zijn zo geïndividualiseerd in onze eigen miserie."

Hoe zie jij de toekomst en op welke manier ga jij je blijven inzetten, denk je?

Anuna: "Ik ga me ten eerste blijven inzetten door te blijven leren. Het discours dat ik lang heb gevoerd bevatte veel blinde vlekken. Zo zag ik pas heel laat het elitaire aspect. Er zijn zoveel dimensies aan revolutie, dus ik wil gewoon blijven groeien als persoon en activist. Ik ga blijven organiseren en mensen bij elkaar proberen te brengen en ik ga blijven strijden. Palestina is op dit moment prioritair voor mij, net als demilitarisering. Activisme is echt wie ik ben, het is een groot stuk van mijn identiteit. Wij bevinden ons nu op zo'n cruciaal kruispunt in de geschiedenis van de mensheid. De machtsdynamieken bestaan al eeuwen, alsook het Westerse imperialisme. Maar door de klimaatcrisis zitten we met een deadline. We gaan echt naar een apocalyptische toekomst als we dit nu niet fundamenteel ontmantelen. Het gaat niet over bomen planten, hé. Dit gaat echt over een essentieel ander economisch systeem dan hetgeen dat nu rust op uitbuiting. Voorts ben ik nog bezig met het maken van een documentaire. Er is dus nog veel werk."

→ Stien Verbelen

Dag van de Sociale Fotografie

Op zaterdag 30 november 2024 vond in Atelier des Tanneurs in Brussel onze derde Dag van de Sociale Fotografie plaats. We brachten die dag onze sociale fotowerking onder de aandacht, rijkten de prijzen uit van onze Bewogen Fotografenwedstrijd en lanceerden het nieuwe nummer van ons fotografiemagazine RAUW.

Centraal tijdens de Dag van de Sociale Fotografie stonden de projecten die fotografie inzetten als middel voor expressie en empowerment, zoals samenwerkingen met gedetineerden, asielzoekers en mensen met een beperking. Een nieuw project met mensen met jongdementie start binnenkort.

Sociaal-cultureel werker Akin Beyazi en fotograaf Yannick Schepers presenteerden hun project *Onderbelicht*, waarin financieel kwetsbare mensen hun dagelijks leven vastlegden. Dit resulteerde in een expo in het station van Sint-Niklaas. Interessant detail: Akin en Yannick ontmoeten elkaar op de vorige editie van deze dag.

Daarna kwamen twee laureaten van de Grote Prijs Sociale Fotografie aan bod. Koen Verbruggen toonde zijn pakkende reeks *Willy*, waarin hij de laatste maanden van een dementerende man in beeld bracht. Winnaar Mies Cosemans liet de bezoekers op een innemende manier meekijken in het leven van vrouwen in de gevangenis van Hasselt. Beide fotografen staren zich niet blind op technische perfectie, maar maken beelden die raken en emotie opwekken.

Fotografe Carmen De Vos was de centrale gast van het avondprogramma. Zij maakt op het eerste zicht prikkelend licht erotisch werk, maar vergis je niet: haar foto's hebben een fe-

ministische grondslag waarbij ze de vrouw in al haar waarde wil tonen, gearneerd met een fantasierijke saus. Zo ontdekte ze dat zwangere vrouwen in de kunst nauwelijks aan bod komen en enkel stereotiep worden afgebeeld. Dus besloot ze een fotoboek te maken waar ze speels en frivol worden afgebeeld. Carmen – die zichzelf omschrijft als creatief en ongeduldig – maakt kleurrijke felle beelden als reactie tegen de toemende grauweheid.

Inclusie stond ook centraal in presentaties van Veerle Vandelacluze en Patrick Vanderlooven. Veerle gaf workshops in de gevangenis van Oudenaarde, waar ze geraakt werd door de warmte en vriendschap onder de deelnemers. Patrick begeleidde asielzoekers in Diegem, die dankzij zijn lessen vertrouwen opbouwden. Beiden benadrukten het belang van deze projecten voor sociale verbinding. Van beide projecten volgt binnenkort een expo waarbij de deelnemers fier hun werk aan het publiek kunnen tonen.

Onzichtbare verhalen zichtbaar maken, dat is wat we doen met sociale fotografie. Deelnemers verlieten geïnspireerd het evenement, vastberaden om het medium verder te gebruiken als stem voor zij die vaak onopgemerkt blijven.

→ *Hendrik Braet*

Het nieuwe nummer van **RAUW**, ons jaarmagazine over sociale fotografie, is gelanceerd. Met 140 pagina's vol interviews, verhalen en indrukwekkende fotografie is dit een editie om in te kaderen. Je ontdekt boeiende gesprekken met fotografen zoals Carmen De Vos, John Vink, Yasmina Besseghir, Tinne Vansand en Mies Cosemans. We bezochten de iconische tentoonstelling **The Family of Man** in Luxemburg en presenteren de winnende beelden van onze wedstrijden: **Bewogen Fotografen** en de **Grote Prijs Sociale Fotografie**. Daarnaast lees je het prijswinnende essay uit onze wedstrijd **In Pixels We Trust**.

RAUW is verkrijgbaar via onze website www.linxplus.be/koop, in krantenwinkels en bij Standaard Boekhandel. Mis het niet!

© FOTO'S DAG VAN DE SOCIALE FOTOGRAFIE: LIZ MORRISON / LINX+

Bewogen Fotografen 2024: Dit zijn de winnaars

Onze Bewogen Fotografen wedstrijd was dit jaar toe aan zijn 24ste editie. Al meer dan twintig jaar roepen we met deze wedstrijd sociaal bewogen fotografen op om hun visies op maatschappelijke thema's vast te leggen. Dit jaar was het thema 'Iedereen mee? Verbinding in een veranderende samenleving', waarbij de focus lag op de superdiverse realiteit van vandaag. De wedstrijd nodigt fotografen uit om niet alleen esthetische schoonheid te tonen, maar ook de kwetsbaarheid en sociale tegenstellingen die in onze samenleving leven.

Eerste prijs: Mandy Molenbroek

"Deze foto uit mijn reeks 'The Cleaner' gaat over de afvalproblematiek in Antwerpen-Noord. Ik merkte dat ik me kon focussen op de schoonmaker en dat we elkaar begrepen zonder dezelfde taal te spreken. Zijn harde werk mag ook wel eens gezien worden. Waar zijn we zonder deze mensen?"

De jury, bestaande uit Karim Brikci-Nigassa en Ali Selvi van Krasnyi Collective, beoordeelde de 128 ingezonden foto's op zowel technische als thematische kwaliteit. Hun observaties waren treffend: "De winnende beelden stralen respect uit voor de gefotografeerde personen," merkte Karim op. Ali voegde toe: "De foto's laten zien dat arbeidsmigranten de ruggraat van onze economie zijn, hoewel zij vaak onderbetaald worden."

De jury gaf aan dat de ingezonden werken een breed spectrum van diversiteit en sociale thema's tonen. Karim merkte op dat veel beelden optimistisch zijn: "Ze doen je nadenken over waar diversiteit in het dagelijks leven zit en hoe we samenleven." Ali voegde hieraan toe dat deze foto's niet alleen een reflectie van de realiteit zijn, maar ook een oproep tot actie: "We moeten de verhalen van de werkende klasse delen en de echte verantwoordelijken aanwijzen."

Publieksprijs: Lydia Horemans

"Ik probeerde de aanraking in beeld te brengen tussen Kudret, een zorgkundige van i-mens, en mijn mama, die sinds mei 2023 bij mij inwoonde. Als zij komt, is het altijd fijn voor mij en mama. Let vooral op Kudrets blik, dat wou ik vereeuwigen. Ondertussen is mijn mama, Dorothea, overleden. Het is dus ook een mooie, blijvende herinnering."

Tweede prijs: Etienne Van Eenoo

“Als fotograaf streef ik ernaar om een beeld te scheppen dat de werkelijkheid reflecteert. Mijn foto’s zijn documentair met een sociale inslag. Verbinding in een wijzigende samenleving is een kwestie van

diversiteit en het aanvaarden van tegenstrijdige standpunten. De foto spreekt voor zich en is geïnspireerd op de economische platformen die zich organiseren via een app. Het is aan de kijker om het narratief met eigen inzichten aan te vullen.”

Bewogen Fotografen wedstrijd

2025 Ook in 2025 organiseren we een nieuwe fotowedstrijd. ‘**Mobili-tijd of Mobili-strijd?**’ is het thema. Hoe zie jij pendeltijd? Is het een moment van rust, nadenken en jezelf herpakken, of juist een eindeloze strijd tegen de klok? Met het thema ‘**Mobili-tijd of Mobili-strijd?**’ dagen we fotografen uit om de sociale dimensie van pendelen vast te leggen.

Is pendeltijd verloren tijd, een verplichting zonder waarde? Of is het juist een moment van reflectie, van verbinding met anderen, een stille strijd om de regie over je tijd terug te nemen? Wat betekent het voor wie afhankelijk is van openbaar vervoer of elke dag dezelfde route moet afleggen om rond te komen? Leg de verhalen vast van mensen onderweg, de gezichten in de massa, de strijd die vaak onzichtbaar blijft.

Deelnemen? Stuur tussen 1 februari en 1 juni 2025 je foto's in via www.linxplus.be. Daar vind je ook het wedstrijdreglement.

Derde prijs: Jan Vanhulle

“Ik documenteer graag ‘de gewone mens’, op straat of op café, in de tuin of de winkel. Het leven zoals het is en het sneltempo waaraan het verandert. Voor mijn reeks over tuinen kwam ik in de wijk Venning in Kortrijk in contact met mensen

met een migratieachtergrond die in de volkstuintjes aan de slag zijn. De communicatie was vaak niet gemakkelijk en ze waren ook regelmatig cameraschuw. Je ziet dat ze hier ook groenten uit hun streek van oorsprong kweken.”

Wie verzorgt de zorgers?

Een gesprek met Amal Miri over de zorgarbeid van de eerste generatie Marokkaanse vrouwen in België.

Wie arbeidsmigratie zegt, denkt meteen aan werkers. Dat waren in België's *Golden sixties* vooral mannen uit Italië, Turkije en Marokko. Maar hoeveel welvaart had hun arbeid opgeleverd zonder eten, drinken, gewassen kleren en een luisterend oor? Amal Miri, verbonden aan de Universiteit Antwerpen waar ze werkt op een project rond gender empowerment bij vrouwen met migratieachtergrond (ReIncluGen) en voorzitter van Empact vzw, vertelt ons over de belangrijke en toch onderbelichte rol van de eerste generatie Marokkaanse vrouwen in België.

Dag Amal, wat heb je precies onderzocht?

Amal: “Voor mijn doctoraat onderzocht ik de ervaringen van Marokkaanse vrouwen die in de context van gezinshereniging naar hier kwamen – ik vermijd liever de term ‘huwelijksmigranten’, omdat zij meer zijn dan dat.

Ik wou naar hun capaciteiten en kracht kijken, hoe zij met de uitdagingen van (huwelijks)migratie en moederschap omsprongen en hoe hun cultureel en religieus kapitaal daarbij hielp.

Ik heb me enerzijds toegelegd op recente huwelijksmigratie en daar etnografisch, kwalitatief onderzoek naar gevoerd. Zulk onderzoek bestond toen niet. Heel veel van de onderzoeken over huwelijksmigratie in België was kwantitatief. Ik wou net weten wat huwelijksmigranten zélf denken, want daar was onvoldoende aandacht voor. Ik heb me bijvoorbeeld toegespitst op de uitzondering voor slachtoffers van geweld op de initiële verstrenging van de wet rond gezinshereniging. Deze zou zagezegd dienen om huwelijksmigranten te beschermen, maar maakte hen zo eigenlijk afhankelijker van hun Belgische partners. Mijn onderzoek helpt deze vrouwen hun stemmen met beleid te verbinden.

Anderzijds ben ik ook geïnteresseerd in de eerste generatie Marokkaanse

vrouwen die in de context van gezinshereniging naar België kwamen. “

En hoe kwam je daarbij uit?

Amal: “Ik kon niet anders. De verhalen van de eerste generatie dreigden met hen te verdwijnen. Het plan om die te verzamelen, begon toen ik bij ella vzw werkte en het gevoel had dat ik door overheidssubsidies niet echt kritisch kon zijn over de ‘gegenderde migratiepolitiek’. Gelukkig heb ik door mijn doctoraat ook al veel aan valorisatie van dit onderzoek gedaan. Een van de mooiste momenten was toen ik als onderzoeker door Arenberg werd gevraagd om in het kader van een Europees project samen met een kunstenaar te werken. We maakten en brachten een theaterstuk, ‘(on)zekere moeders’, over de eerste generatie migrantenmoeders.”

Voor je hun verhalen vertelt, kan je ons eerst vertellen hoe die vrouwen naar hier kwamen?

Amal: “De meesten kwamen via de context van gezinshereniging. Hun mannen waren door de band genomen aan de slag in de metaalsector of mijnbouw. De meeste van hun vrouwen bleven nog een aantal jaar in Marokko voor ze naar België kwamen. Initieel steunde de overheid gezinshereniging niet expliciet later veranderde dat. Ze hadden nood aan gastarbeiders en een goede manier om de Marokkaanse mannen hier te houden, was door hun echtgenotes of gezin over te brengen. Gedurende een periode financierde de overheid zelfs even vliegtuigreizen. Marokkaanse vrouwen werden dus expliciet naar hier gehaald als reproductieve krachten: met het doel hun mannen fysiek en emotioneel te ondersteunen.

Vaak onderbelicht is dat sommige vrouwen ook wel als dochter en niet als vrouw van een arbeider naar hier migreerden. Of als arbeider, als op pas bijvoorbeeld.’

“Mijn ouders hebben het gevoel dat racisme verhardde in de jaren '90, met de opkomst van het Vlaams Blok”

Uit welke regio's kwamen de meeste Marokkaanse arbeidsmigranten?

Amal: “De meesten kwamen uit het noorden, dat het economisch en politiek moeilijker had dan het zuiden, zoals het Rifgebergte of Tanger-Tétouan. Cultureel en talig zijn dat twee verschillende groepen. De Riffijnen zijn deel van de Imazighen – soms ‘Berbers’ genoemd, wat eigenlijk afgeleid is van ‘barbaren’ – en stammen af van de inheemse bevolking die in de zevende eeuw na Christus al in het gebied leefden dat we vandaag Marokko noemen. Tanger-Tétouan is een meer gearabiseerde regio.”

En hoe leefden zij hier initieel?

Amal: “Veelal kwamen gastarbeiders uit een politiek-economisch instabiele situatie, dus hier wonen en werken was initieel een verademing. Zo leefden sommigen voor het eerst in een huis met verwarming bijvoorbeeld. Ik hoor diverse verhalen over de houding van witte Belgen toen. Er was zeker racisme. In de mijnen of metaalbouw deden Marokkaanse mannen vaak het moeilijkste en vuilste werk. Er was ook exotisering: Marokkanen waren een rariteit. Mijn papa kreeg bijvoorbeeld veel complimenten over zijn kroeshaar. Tegelijk

waren er ook oprechte connecties tussen witte Belgen en Marokkaanse gezinnen. In het begin van mijn leven verbleef mijn zus soms bij een oudere witte buurvrouw die graag op haar paste.

Mijn ouders hebben wel het gevoel dat racisme verhardde in de jaren '90, met de opkomst van het Vlaams Blok."

Konden Marokkanen zich gemakkelijk inburgeren?

Amal: "België kreeg helaas pas eind jaren '90 een echt inburgeringsbeleid. Toen leefden Marokkaanse arbeidersgezinnen hier al een dikke twintig jaar. In Nederland waren ze niet alleen tien jaar sneller hiermee, de meer open cultuur zorgde voor meer Nederlandstalige interactie en meer leerkanalen.

De Marokkaanse vrouwen in mijn onderzoek vertelden vaak hoe erg ze het vinden dat zij de Nederlandse taal niet of minder goed spreken. Zo hadden zij zelf ook graag les gevolgd en klopten in de jaren '70 en '80 aan bij verschillende instanties, maar daar botsten ze op excuses: 'jullie werken toch niet?' of 'er is een lange wachtlijst'."

Kan je de verhouding tot zorgarbeid van de eerste generatie Marokkaanse vrouwen in België' uitleggen?

Amal: "Zorgarbeid of 'reproductieve arbeid' gaat in de breedste zin over het zorgen voor het kerngezin. Wereldwijd, ook in België, valt het grootste deel ervan nog steeds bij vrouwen. Marokkaanse vrouwen waren geen uitzondering. Hun man was kostwinner en ze kenden de taal niet goed, waardoor ze nog afhankelijker waren.

Ze maakten eten, wassen kleren en verzorgden hem bij thuiskomst. Ze wisten dat ze hier waren om zorg te dragen voor het gezin en wilden het eigenlijk ook te goed doen.

Mijn eigen moeder stond om 4u 's ochtends op om vers Marokkaans brood te maken, want mijn vader stond om 6u 's ochtends op. Daarna maakte ze de kinderen klaar voor school. Culinair deden de vrouwen veel zelf, deels omdat dat goedkoper was, maar ook omdat er bepaalde gewoontes waren: 's ochtends verse muntthee, verse boter, bladerdeeg

Amal's moeder, thuis in haar keuken in Deurne, tijdens haar eerste zomer in Antwerpen in 1981.

gebakjes en in de Marokkaanse cultuur eet je twee keer per dag warm. De was deden ze in het begin zonder wasmachine, dat was toen nog duur, en dus handmatig. Maar kleren droogden dan weer veel trager dan in Marokko waardoor alles zeer tijdsintensief was.

Die vrouwen werkten dus keihard om hun partner en kinderen een betere toekomst te geven, maar kregen er niet voor betaald. De Marokkaanse vrouwen die dan later tegen betaling werkten, werden door VDAB naar jobs verwezen als poetshulp of verzorgende. Het zijn heel geïsoleerde, slechtbetaalde jobs en bood dus - opnieuw - weinig oefenkanalen in het Nederlands.

Witte Belgische vrouwen streden toen voor volwaardig werk op de arbeidsmarkt om financieel onafhankelijk te zijn, maar Marokkaanse vrouwen hadden weinig tot geen andere opties. Dat had weinig met religie en cultuur te maken, veeleer met maatschappelijke ongelijkheid en gebrek aan taal, scholing, een kleiner netwerk en financiële afhankelijkheid. Er werd niet in hen geïnvesteerd."

Hoe is het met die vrouwen vandaag?

Amal: "Ze hebben over het alge-

meen een sterke zorgreflex. Hun werk is eigenlijk nooit gestopt. De tweede generatie heeft kinderen, dus zij hebben nu vaak kleinkinderen. Als hun dochters werken voor een loon, is het gemakkelijk om hen op de kinderen te laten passen. Het is tragisch dat zij opnieuw die taak opnemen. In feite zorgen ze zo onrechtstreeks nog steeds voor hun kinderen. Sommigen vinden het gek om tijd voor zichzelf te hebben, zoals een wekelijks zwemuurtje voor vrouwen.

Er zijn ook intergenerationele contrasten tussen moeders en dochters. De moeders zijn trots op hun dochters, en omgekeerd is er veel respect voor hun opofferingen. Tegelijk zijn de moeders ook een product van hun situatie. Ze willen dat hun dochters het beter hebben maar begrijpen het niet wanneer die niet dezelfde opofferingen voor de kinderen of man maken."

→ *Dries Van de Velde*

BELUISTER in onze Blik Historik podcast een uitgebreider interview met Amal Miri:
www.linxplus.be/podcast.

Kruispuntdenken: omgaan met neurodivergente mensen in je vrijwilligersgroep

Onze Linx+ vrijwilligersgroepen zijn (pro)actieve werkmieren, netwerkers pur sang met een gouden hart! Daar zijn we terecht fier op! Maar soms geven ze echter aan dat hun groep jammer genoeg weinig divers is. Hoe kan dat? Iedereen is toch welkom? Linx+ helpt je uit de nood!

Tijdens de zomer maakte vzw De Vijver uit Antwerpen kennis met Linx+ via een gegidste Cinemawandeling door de Antwerpse stationsbuurt. Het werd een inspirerende activiteit voor de organisatie, die mensen met een beperking en/of autisme ondersteunt. Heidi De Feyter, activiteitenbegeleider en buurtvervlechter, deelt haar ervaringen over deze samenwerking en vertelt meer over de werking van De Vijver.

Kan je kort vertellen wat vzw De Vijver doet?

Heidi De Feyter: “Wij ondersteunen mensen met een beperking en/of autisme. Onze werking is verdeeld in drie clusters, afhankelijk van de mate van ondersteuningsnood. Cluster één omvat mensen met een zeer grote ondersteuningsnood, vaak door een verstandelijke beperking, autisme of een combinatie daarvan. Deze mensen wonen in onze woonvoorzieningen of komen naar het dagcentrum. Ze hebben weinig direct contact met de maatschappij. Cluster twee richt zich op mensen die meer zelfstandigheid aankunnen. Zij wonen ook vaak in onze voorzieningen, maar staan al sterker in de samenleving. Dan is er cluster drie: mensen die mobiel-ambulante ondersteuning krijgen. Zij wonen zelfstandig of willen dat doen, en hebben slechts af en toe begeleiding nodig. Hun link met de maatschappij is het sterkst.

Naast zorg bieden we een breed activiteiten aanbod. Het liefst doen we dat niet binnen onze eigen muren. Onze missie – dromen van cliënten waarmaken – gaat over verbinding maken met de maatschappij. We kijken per persoon wat haalbaar is en proberen altijd aan te sluiten bij hun talenten. Zo zorgen we ervoor dat zij zich ook als een meerwaarde voor anderen kunnen zien.”

Jullie maakten met Linx+ kennis via een gegidste wandeling. Hoe hebben jullie dat ervaren?

Heidi: “De Cinemawandeling was een activiteit voor een groep personen met autisme, en we kregen achteraf heel positieve reacties. Wat mij meteen opviel, was hoe direct en spontaan de deelnemers reageerden. Dat is iets wat ik zelf als heel prettig ervaar: *what you see is what you get* (lacht). In onze maatschappij draaien mensen vaak rond de pot, maar zij zeggen gewoon wat ze denken.

Soms verrast dat andere mensen, omdat het als te direct of zelfs grof kan overkomen. Maar het is nooit slecht bedoeld, het komt voort uit oprechtheid. Je kan hen ook zelf heel direct aanspreken, bijvoorbeeld als iemand in zijn enthousiasme lang aan het woord is. Hen onderbreken of corrigeren werkt prima, dat begrijpen ze.”

Welke vooroordelen over mensen met autisme merk je in de maatschappij?

Heidi: “Helaas bestaan er nog veel stereotypes, zoals dat mensen met autisme star en emotioneel zouden zijn. Of dat ze niet lachen en sociaal onhandig zijn. Dat beeld klopt totaal niet. Bij De Vijver zien we juist heel veel emoties, humor en plezier. Mensen met autisme kunnen ontzettend gevoelig zijn.

Een veelvoorkomend misverstand is het idee dat iedereen met autisme een soort *Rainman* is (verwijzend naar de film over een autistisch personage met savantsyndroom, *nvdr*). Het autismespectrum is enorm breed en verschilt van persoon tot persoon. Voor veel van onze cliënten is de wereld vaak te druk en onvoorspelbaar. Om zichzelf te beschermen, bouwen ze soms een soort muur om zich heen. Maar daarachter zit een rijke gevoels-

wereld. Hun gevoeligheid maakt dat ze soms meer emoties ervaren dan anderen. Het is aan ons om hen daarbij te begeleiden en hen de ruimte te geven om daarmee om te gaan.”

Hoe hebben jullie jullie activiteiten-aanpak aangepast aan de verschillende doelgroepen?

Heidi: “We zijn ooit begonnen met gemengde activiteiten voor mensen met een verstandelijke beperking en mensen met autisme. Dat werkte soms, maar vaak botsten we op hun verschillende behoeften. Sommige activiteiten, zoals eenvoudige spelletjes, waren te weinig uitdagend voor een deel van de groep. Anderen voelden zich juist ongemakkelijk in een te drukke setting.

Uiteindelijk hebben we besloten het aanbod te splitsen. Voor mensen met autisme organiseren we nu aparte activiteiten onder de naam *ASS We Go!* (*‘ass’ is de afkorting van autismespectrumstoornis, nvdr*). Deze naam symboliseert enerzijds dat de activiteiten specifiek voor hen zijn, en anderzijds een figuurlijke schop onder hun kont om naar buiten te gaan (lacht). We weten dat deelnemen aan activiteiten voor hen stressvol kan zijn door prikkels en onzekerheid. Daarom zorgen we voor duidelijke communicatie, heldere verwachtingen en een veilige omgeving. Onze begeleiders hebben veel ervaring, en dat helpt.

Wat we mooi vinden, is dat deelnemers via deze activiteiten vaak sociale contacten opbouwen. Sommige vriendschappen die zo ontstaan, houden stand. Dat is precies wat we willen: mensen verbinden op een manier die bij hen past.”

Hoe werken jullie aan inclusie?

Heidi: “Inclusie is een belangrijk uitgangspunt in alles wat we doen. Via onze activiteitenwerking willen we cliënten laten deelnemen aan openbare activiteiten. Dat verlaagt de drempel voor hen om later zelfstandig zo’n stap te zetten. We zien dat dit

werkt: ze leren mensen kennen, en soms blijven die contacten bestaan.

We werken ook samen met partners zoals SAAMO of Woonhaven. Maar inclusie betekent ook dat we onszelf als organisatie openstellen voor de buurt. Sinds vorig jaar hebben we een inloopruimte waar cliënten terecht kunnen voor een koffie, een stukje taart of de krant. Nu willen we de buurt actiever betrekken. Onze vrijwilligers spelen hierin een belangrijke rol. Zij promoten de inloopruimte in de buurt en maken het laagdrempelig.

We dromen verder: een repaircafé, een ophaalpunt voor groentepakketten, en meer. Het belangrijkste is dat we een plek creëren waar buurtbewoners en onze cliënten elkaar kunnen ontmoeten. Het gaat om zorgen voor elkaar, om weten wat er speelt in de buurt. Die verbinding maakt ons allemaal sterker.”

Wat betekent jouw rol als buurtvervlechter in dit proces?

Heidi: “Als buurtvervlechter probeer ik de drempel tussen De Vijver en de buurt te verlagen. Onze cliënten hebben vaak weinig contact met hun bureaus, en omgekeerd weten buurtbewoners niet wat wij doen. Het is mijn taak om bruggen te bouwen. Dat doe ik door activiteiten te organiseren, mensen samen te brengen en onze werking bekender te maken.

De inloopruimte is hier een mooi voorbeeld van. Cliënten komen er al graag, maar het is belangrijk dat ook buurtbewoners hun weg ernaartoe vinden. Zo ontstaan er informele ontmoetingen, en daar kan iets moois uit groeien. Iedereen heeft baat bij verbinding, en dat probeer ik zoveel mogelijk te stimuleren.”

→ *Stien Verbelen*

→ De inloopruimte vind je op Bosuil 138, 2100 Deurne.
Meer info: www.devijvervzw.be.

Heidi De Feyter: “Iedereen heeft baat bij verbinding, en dat probeer ik zoveel mogelijk te stimuleren.”

Wat is neurodivergentie?

Neurodivergentie verwijst naar verschillen in hersenstructuur en -functie die afwijken van wat als ‘neurotypisch’ wordt gezien. Dit omvat bijvoorbeeld autisme, ADHD, dyslexie en dyspraxie. In plaats van een beperking, biedt neurodivergentie unieke perspectieven en talenten die een echte meerwaarde kunnen zijn voor je vrijwilligersgroep. Het is geen ‘probleem’ dat opgelost moet worden, maar een andere manier waarop mensen de wereld ervaren en ermee omgaan.

Waarom inzetten op neurodivergentie?

Neurodivergente vrijwilligers brengen vaak unieke kwaliteiten mee, zoals een scherp oog voor detail, een creatieve aanpak van uitdagingen of een indrukwekkend geheugen. Door deze talenten ruimte te geven, kunnen organisaties niet alleen efficiënter werken, maar ook groeien in diversiteit en innovatie.

In een inclusieve omgeving voelen neurodivergente mensen zich

welkom en kunnen ze volledig bijdragen. Dit vraagt soms om kleine aanpassingen, maar die inspanning wordt dubbel en dik terugverdiend. Denk bijvoorbeeld aan duidelijkere communicatie, flexibele taken of een rustige plek om te werken.

Hoe maak je jouw groep inclusiever?

Een diverse vrijwilligersgroep rijkt niet alleen je werking, maar versterkt ook de band met de samenleving. Door aandacht te hebben voor neurodivergentie maak je het verschil voor huidige én toekomstige vrijwilligers.

Wil je meteen aan de slag?

In onze inspiratiegids op www.linxplus.be/inspiratiegids vind je praktische tips om inclusie in vrijwilligerswerk en activiteiten te bevorderen.

Samen zorgen we voor een plek waar iedereen zich gewaardeerd voelt en zijn talenten kan inzetten.

→ *Kevin De Block*

BOEK

100 jaar De Barkentijn

De Barkentijn in Nieuwpoort viert haar honderdjarig bestaan. Dit vakantiecentrum zet zich al een eeuw in voor mensen die het financieel moeilijk hebben. Waar vroeger alleen kinderen welkom waren, biedt De Barkentijn nu vakanties aan gezinnen, families en schoolgroepen. Het verhaal begint met de Socialistische Vooruitziende Vrouwen, die het gebouw destijds kochten en het de naam *Kindervreugde* gaven. Later kreeg het de naam *De Barkentijn*, een verwijzing naar een type zeilschip. De karaktervolle villa in Normandische stijl is sindsdien uitgegroeid tot een vaste waarde in het sociaal toerisme.

➔ Naar aanleiding van deze mijlpaal verscheen een jubileumboek vol getuigenissen en herinneringen. **Bestel het boek** via www.100jaarbarkentijn.be.

TIP Beluister ook onze podcast over vakantiekolonies, met Jo Rousseau en Martine Vermandere, op www.linxplus.be/podcast.

BOEK

Armoede uitgelegd aan mensen met geld

Armoede is je eigen schuld. Armoede is niet meer dan een gebrek aan geld. Armoede leidt tot domme en ongezonde keuzes. In een land geregeerd door welvarende, hogeropgeleide mensen wordt op een beperkte en soms zelfs schadelijke manier naar armoede gekeken. Tim 'S Jongers groeide op in armoede, ging uiteindelijk studeren, deed onderzoek naar armoede en doet nu beleidsvoorstellen om het tegen te gaan. Hoe de meeste mensen denken over armoede, ontdekte hij, klopt van geen kant. Daarom schreef hij dit boek: een spoedcursus armoede, bedoeld voor mensen met geld. Want armoede bestrijden kan pas als zij anders leren kijken. Verkrijgbaar in de boekhandel.

➔ Op donderdag 13 maart 2025 kan je naar een **theatercollege van Tim 'S Jongers** in Antwerpen. Tickets via www.arenberg.be

LEZING

Paul Verbraekenlezing

Socioloog Stijn Oosterlynck is gastspreker op de 20ste Paul Verbraekenlezing. Over de rol en de verdediging van de civiele maatschappij en het middenveld. Stijn Oosterlynck is hoogleraar stadsociologie aan de Universiteit Antwerpen. Hij is lid van het Centre for

Research on Environmental and Social Change en van het bestuur van het Antwerp Urban Studies Institute. Hij is wetenschappelijk directeur van het Hannah Arendt Instituut voor Diversiteit, Stedelijkheid en Burgerschap. Zijn onderzoek richt zich op lokale sociale innovatie en herstructurering van de verzorgingsstaat, stadsontwikkeling, stadsvernieuwing en gemeenschapsofbouw, nieuwe vormen van solidariteit in diversiteit, stedelijk diversiteitsbeleid, de civiele samenleving en de relatie tussen steden en staten.

➔ Zaterdag 15 maart 2025 om 10.30u in het **Zuiderpershuis**, Waalse Kaai 14, Antwerpen. Tickets via www.paulverbraekenlezingen.be.

EXPO

Jong en queer sinds de sixties

Hoe was het om als jongere queer te zijn in de jaren 1960? En wat met de decennia erna? Ontdek in deze tentoonstelling diverse aspecten van de evolutie van de levens en het activisme van LGBTQ+ jongeren, en hoe hun strijd mee de weg geëffend heeft voor de generaties die volgen.

Fonds Suzan Daniel en Amsab-ISG nemen je mee door decennia van LGBTQ+ engagement. Hun uitdagingen, overwinningen en hoe zij actief een nieuwe toekomst vormgaven. Je krijgt een inkijk in hun activisme, in een ruimere context, en de impact daarvan op de generaties na hen.

➤ **Nog tot 28 maart 2025** in **Amsab-ISG**, Bagattenstraat 174, 9000 Gent. Open maandag-vrijdag 9-17u. Gratis toegang. Voor groepsbezoeken in het weekend: contacteer martine.vermandere@amsab.be. Meer info: www.amsab.be.

EXPO

Belle époque door de lens

Fotografie is vandaag voor iedereen beschikbaar. Even je smartphone nemen en 'klik'. Iedereen is fotograaf. Maar hoe begon het eigenlijk allemaal? In de 19de eeuw ontwikkelt de fotografie zich razendsnel. Aanvankelijk dient een fotocamera enkel voor professioneel gebruik, voor de fotograaf in zijn studio. Maar al gauw kan je ook thuis aan de slag met je eigen draagbare camera met filmrolletje. In deze expo ontdek je hoe fotografie vanaf de belle époque een ware rage werd.

Deze tentoonstelling brengt de rijke geschiedenis van fotografie tot leven. Deze expo laat zien hoe revolutionair en vernieuwend de technologie was in de belle-époqueperiode en hoe ze onze manier van herinneringen vastleggen voorgoed veranderde. Ontdek hoe fotografie van een luxeproduct voor de elite evolueerde naar iets dat vandaag zo vanzelfsprekend is.

➤ **Nog tot zondag 15 juni 2025** in het **Belle Époque Centrum**, Elisabethstraat 24, 8370 Blankenberge, www.belleepoquecentrum.be. Open dinsdag-zondag 14-17 uur.

ARCHIEF

Verzetsdatabank 1940-1945: Resistance in Belgium

Voortaan kan je makkelijk opzoeken doen over de duizenden mensen die tijdens Wereldoorlog II betrokken waren bij verzetsdaden in België. De databank, ontwikkeld door CegeSoma, bevat momenteel informatie over 42.000 verzetsmensen. Het platform wordt continu aangevuld, waaronder met informatie over het gewapend verzet, de illegale pers en burgerlijke verzetsactiviteiten. Naar verwachting zal de database groeien tot meer dan 200.000 verzetsstrijders. De informatie bevat niet alleen persoonsgegevens, maar ook informatie over hun netwerken, arrestaties en status. De Belgische Verzetsdatabank biedt veel opties om in te zoeken, zoals op basis van naam, woonplaats, lidmaatschap of een bepaalde verzetsorganisatie.

➤ www.resistanceinbelgium.be

De kracht van persoonlijk contact

Face-to-face contact is een van de meest effectieve manieren om mensen te bereiken en hen enthousiast te maken voor jouw afdeling. Toch is het voor veel afdelingen een uitdaging om zich open te stellen, zeker als ze gewend zijn binnen hun vertrouwde kring te blijven. Hoe begin je eraan? Hier zijn enkele praktische tips.

Begin klein

Een vriendelijke “hallo” kan het verschil maken. Kleine acties leiden vaak tot grote veranderingen. Door op een oprechte manier mensen aan te spreken, geef je jouw afdeling een gezicht. Dit is belangrijk in een tijd waarin sociale media en digitale communicatie soms te overweldigend zijn. Mensen verlangen naar persoonlijk contact en willen weten wie er achter een organisatie zit.

Maak een plan

Weet wat je wilt vertellen en aan wie. Denk na over je boodschap, je doelgroep en de juiste aanpak. Ouderen bereik je bijvoorbeeld eerder op een lokale markt, terwijl jonge dertigers en veertigers makkelijker te benaderen zijn via specifieke buurtactiviteiten of een spontane deur-aan-deur actie.

Nodig mensen uit voor een activiteit

De drempel om meteen actief deel te nemen aan een afdeling kan hoog zijn. Een laagdrempelige activiteit, zoals een workshop, wandeling of buurtfeest, werkt beter om mensen te betrekken. Gebruik de activiteit als gesprekstarter en ga informeel in gesprek met de aanwezigen. Leg uit wat je afdeling doet en waarom het de moeite waard is om betrokken te raken.

Luister actief

Een goed gesprek draait om evenwicht: vertel over je afdeling, maar luister ook naar de interesses en ideeën van anderen. Wanneer mensen zich gehoord voelen, zijn ze sneller geneigd om betrokken te blijven. Stel jezelf en je afdeling kort voor, maar vraag ook naar wat hen bezighoudt.

Op www.linxplus.be/inspiratiegids vind je nog meer tips voor werving en promotie.

Deur-aan-deur: tips voor een persoonlijke aanpak

Deur-aan-deur contact kan een effectieve manier zijn om mensen in je buurt te bereiken. Het vergt wel voorbereiding en een positieve instelling:

Wees voorbereid De beste momenten om langs te gaan zijn meestal in de vroege avond of in het weekend, wanneer mensen thuis zijn. Zorg dat je helder kan uitleggen wie je bent en wat je wilt bereiken. Oefen je pitch: hoe meer je oefent, hoe vloeiender het zal gaan. Heb informatie of uitnodigingen klaar, bijvoorbeeld flyers voor een aankomende activiteit.

Hou het kort en respectvol Begin met een glimlach en een korte introductie: “Goedemiddag, ik ben [naam] van Linx+. Wij organiseren binnenkort een activiteit hier in de buurt en ik vertel er graag kort iets over.” Vraag altijd of het een goed moment is om even te praten.

Focus op luisteren Laat mensen reageren, vragen stellen of hun mening geven. Dit maakt het gesprek interactief en geeft jou inzicht in wat hen aanspreekt.

Wees niet opdringerig Mensen waarderen het als je hun tijd respecteert. Sluit het gesprek altijd positief af, of ze nu interesse tonen of niet.

Zorg voor een blijvende indruk

Bedank mensen altijd voor hun tijd en geef hen iets mee, zoals een uitnodiging of contactgegevens. Hebben ze interesse? Plan een vervolgesprek of stuur een reminder per e-mail. Vergeet niet: elk gesprek, hoe klein ook, draagt bij aan een sterkere verbinding met jouw gemeenschap. Persoonlijk contact is krachtig, mits je het met zorg en oprechte interesse aanpakt.

→ Kevin De Block